

SRO: Práva a povinnosti společníků
podle ObZ a ZOK

© (2008 –) 2013 Michal Černý Ph.D.

www.michalcerny.net

Obchodní podíl

- Práva a povinnosti společníka vůči SRO
- Kvantitativní a kvalitativní stránka
- Vztah společníka k SRO je závazkovým vztahem obchodním (absolutně)
- Společník nemá postavení podnikatele (z titulu svého podílu), není OSVČ

Dělení práv (a povinností)

- Základní (=hlavní), doplňková (=vedlejší), minoritní (= menšinová) – *Dvořák T.*
- P/p majetkové povahy, p/p osobní povahy – *Pokorná J.*

Práva společníka

- Právo na podílu na správě společnosti (podíl na řízení a kontrole) - komplex
- Právo na převod podílu a další dispozice s ním
- *Předkupní právo ...*
- Právo na podíl na zisku
- Právo na vypořádací podíl
- Právo na podíl na likvidačním zůstatku

Povinnosti společníka

Pov. MAJETKOVÉ povahy

- Vkladová povinnost (upisovací p. a uhrazovací p.)
- Související povinnosti (příslušenství pohledávky)
- Pov. fakultativního plnění do rez. (event. jiného zajišťovacího fondu)
- **Příplatková povinnost**
- Zákonné ručení společníků

Pov. OSOBNÍ povahy

- Povinnost loajality
- Povinnost nezneužít menšiny ani většiny hlasů
- Povinnosti ze zákazu konkurence
- Povinnosti z porušení pravidel o střetu zájmů
- Povinnost osobních výkonů ...

Vkladová povinnost - ObZ

- Zákonná vkladová povinnost pro zakladatele a společníky – *UPSAT a UHRADIT*
- *Upsat*: Převzetí závazku v zakladatelském dokumentu
- Vklad – min 20tis Kč, dělitelný tisícem Kč
- Peněžitý vklad, nepeněžitý vklad
- Oceňování nepeněžitého vkladu – nezávislý znalec, jmenovaný soudem ...
- Splácní nepeněžitého vkladu – zcela před vznikem SRO
- Splácní peněžitého vkladu – min 30% před vznikem SRO, zbytek ve lhůtě dle SS (max 5 let)
- *Absolutní pravidla* – splaceno nejméně 100tis Kč před vznikem společnosti. Jediný společník = vše před vznikem

Vkladová povinnost - ZOK

- Možnost více vkladů **a více podílů**
- § 150 – lhůta dle SS, max.5let. Nep.do vzniku
- Min.výše vkladu 1Kč

Následky nesplnění

- Příslušenství = úrok z prodlení, zvláštní zákonná sazba 20% p.a. (SS může stanovit jinou sazbu)
- SRO může podat žalobu o zaplacení, v prodlení společnosti může každý ze společníků podat žalobu
- Náhrada škody ... (srv. § 373, § 757)
- Možnost vyloučení společníka VH - **kaduční řízení**

Následky nesplnění

- Úrok z prodlení (dle SS, jinak 2xúzp dle zvl.pr.předpisu = REPO ČNB+7%bodů)- §151
- Vyloučení valnou hromadou (kaduční řízení) – 151/2, **jen ohledně toho podílu, u kterého je v prodlení**
- Povinnost vrátit kmenový list (byl-li vydán)

Kaduční řízení

OBZ

- Prodlení s placením vkladu – lhůta dle společenské smlouvy (v souladu se zákonem)
- Výzva, obsah lhůta k nápravě, nejméně 3 měsíce § 113/3.
- VH: § 127/5/b (na VH se hlasy vylučovaného společníka nepočítají – společník nevykonává hlasovací právo).
- Uvolněný podíl – rozhodnutím VH přechází na společnost (§ 113/5)
- *Dále možnosti: Rozhodnutí VH o převodu na jiného společníka nebo třetí osobu. Jinak rozhodnutí VH o snížení ZK nebo o poměrném převzetí ostatními společníky na úplatu vypořádání. Pkd nerozhodne do 6 měsíců od vyloučení, pak soud může i bez návrhu SRO zrušit s likvidační ...*
- **ZOK: Vyloučení dle NOZ (§§ 239-242 – vyloučení člena spolku)**

Peněžité povinnosti mimo vklad - příplatky

OBZ

- SS – dřívější tvorba rezervního fondu, musí korespondovat povinnost v SS vůči společníkům. Do SS nelze převádět peníze z vkladů
 - Příplatková povinnost – SS může založit pravomoc VH rozhodnout o uložení příplatkové povinnosti. Zákonné omezení – max. do výše 50% ZK, příplatek společníka max. do výše 50% jeho vkladu. Příplatky rovnoměrně.
 - *Eliáš (50% absolutně) x Dvořák (50% opakovaně, tj. z ročního základu)*
 - Dobrovolný příplatek se souhlasem VH
 - Zaplacení příplatku se nedotýká výše ZK ani vkladu
 - Pokud se mají příplatky vracet, tak vždy všem, nikdy jen některým
 - Úrok z prodlení
- ZOK: Příplatky (139/2 ZOK, dále §§ 162-166)**

Příplatky (§§162-166 ZOK)

- **Příplatková povinnost** – volitelná (v SS). SS pak určuje i **výši příplatků**
- SS určí, s jakými podíly jsou příplatky spojeny
- Poskytování příplatků – podle SS, jinak podle poměrů podílů
- Realizuje se tak, že VH svým usnesením uloží povinnost
- Povinný příplatek (vždy) peněžitý
- **Vyloučení pro nesplnění** (pokud nevystoupil)-§165(§151)
- **Dobrovolný příplatek §163** – lze se souhlasem jednatele i mimo ustanovení SS. Může být i nepeněžitý. Ocenění dle § 143

Odstoupení pro případ příplatkové prv. (104-210)

- (1) Společník, který pro příplatkovou povinnost nehlasoval, **může společnosti písemně oznámit, že vystupuje** ze společnosti ohledně podílu, na který je příplatková povinnost vázána. Účinnosti vystoupení příplatková povinnost zaniká.
- (2) Vystoupit ze společnosti lze **do 1 měsíce ode dne rozhodnutí valné hromady o příplatkové povinnosti nebo ode dne, kdy mu bylo oznámeno, že valná hromada rozhodla** o příplatkové povinnosti podle § 174 odst. 3 nebo že bylo přijato rozhodnutí o příplatkové povinnosti mimo valnou hromadu podle § 177, jinak se k vystoupení nepřihlíží.
- (3) Právo vystoupit ze společnosti **může uplatnit pouze společník, který zcela splnil svoji vkladovou povinnost** spojenou s podílem, na který byla příplatková povinnost vázána.
- (4) Vystoupení společníka je účinné posledním dnem měsíce, ve kterém došlo písemné oznámení podle odstavce 1 společnosti.
- (5) Odstavce 1 až 4 se nepoužijí, určí-li společenská smlouva jinak.

Vrácení nevyužitých příplatků

- (1) Valná hromada může rozhodnout, že poskytnutý příplatek bude v rozsahu, v jakém převyšuje ztrátu společnosti, vrácen společníkovi.
- (2) Nerozhodne-li valná hromada jinak, vrací se příplatek společníkovi poměrně podle výše, v jakém jej poskytl; nejdříve se vrací příplatek poskytnutý společníkem podle § 162 odst. 1.
- tzn. nejdříve se vrací příplatek uložený jako povinnost

Zákonné ručení společníka

§ 106 ObZ

- (1) Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem.
- (2) Společníci ručí společně a nerozdílně za závazky společnosti do výše **souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků podle stavu zápisu v obchodním rejstříku**. Zápisem splacení všech vkladů do obchodního rejstříku ručení zaniká. Zaplacením kterémukoliv z věřitelů ručení nezaniká ani se nesnižuje jeho rozsah. Plnění za společnost poskytnuté z důvodu ručení se započítává na splacení vkladu toho společníka, který plnění věřiteli poskytl, a není-li to možné, může společník požadovat náhradu od společnosti. Nemůže-li dosáhnout této náhrady, může požadovat náhradu od společníka, jehož vklad nebyl splacen, jinak od každého ze společníků v rozsahu jeho účasti na základním kapitálu společnosti.

• §132 ZOK

- (1) **Společnost s ručením omezeným je společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.**

...

- Solidarita ručitelů (všichni společníci)
- Poskytnutím plnění se rozsah ručení přímo nesnižuje!!! (snižuje se až v důsledku zápisu splacení po příp.započtení do obch.rejstříku)
- Subsidiarita ručení (jeden ze základních pojmových znaků zajištění)
- Plnění se ex lege započítává na jeho vklad
- Regresní právo nad rámec zápočtu na vklad

Navazující pravidla (na ručení)

- Započtení plnění poskytnuté za společnost na **nejdříve splatný** vklad (vklady) společníka *ex lege* - § 134/1
- Právo na náhradu za plnění vůči společnosti,
- sekundární právo na náhradu po společnících v poměru, ve kterém podle stavu zápisu v OR nesplnili své vkladové povinnosti (náhrada patrně jen od těch společníků, kteří nesplnili) – 134/2 ZOK

Další případy ručení OBZ

- Ručení převodce obch.podílu za splacení vkladu nabyvatelem
- Ručení osoby, které vzniklo právo na vypořádací podíl, za splacení vkladu nabyvatelem tohoto (uvolněného) podílu
- Správce vkladu
- Osoby, která přijala podíl na likvidačním zůstatku (§ 56/7) – za SRO
- *Další případy (konkurs na majetek SRO, vyrovnání SRO, ručení při změně právní formy SRO)*

Povinnosti z titulu opatření proti konfliktu zájmů

- Střet zájmů (*opatření proti střetu zájmů*) § 135/2 odkaz § 196a – podmínky pro uzavírání smluv. Při porušení sankcí absolutní neplatnost uzavřené smlouvy. Souhlas VH, podmínky obvyklé v obchodním styku.
- Půjčky, úvěry, zajištění atd. – SRO a osoby jí zavazující (*nikoliv všechny, jen tax.vyjmenované*) (a osoby jim blízké)
- Obchodování mezi SRO a ovládající osobou nad zákonem stanoveným rámcem 10% ZK (posudek znalce)
- **ZOK: Střet zájmů má obecnou úpravu (§§ 54-58)**

Povinnosti plynoucí ze zákazu konkurence

OBZ

- Vymezen v § 136
- V zákonem stanoveném rozsahu se vztahuje na jednatele, u nich může SS upravit ještě další vymezení zákazu (jednostranná dispozice)
- Na společníky jen tehdy a jen v takovém rozsahu, v jakém upravuje společenská smlouva

Zákaz konkurence ZOK

- ZOK (§199)
- (1) Bez svolení všech společníků jednatel nesmí
 - a) podnikat v předmětu činnosti nebo podnikání společnosti, a to ani ve prospěch jiných osob, ani zprostředkovávat obchody společnosti pro jiného,
 - b) být členem statutárního orgánu jiné právnické osoby s obdobným předmětem činnosti nebo podnikání nebo osobou v obdobném postavení, ledaže se jedná o koncern, nebo
 - c) účastnit se na podnikání jiné obchodní korporace jako společník s neomezeným ručením nebo jako ovládající osoba jiné osoby se stejným nebo obdobným předmětem činnosti nebo podnikání.
- (2) Pokud všichni společníci při založení společnosti nebo v okamžiku zvolení jednatele byli jednatelem na některou z okolností podle odstavce 1 výslovně upozorněni nebo vznikla-li později a jednatel na ni písemně upozornil všechny společníky, má se za to, že jednatel činnost, které se zákaz týká, zakázanou nemá. To neplatí, pokud kterýkoliv ze společníků vyslovil nesouhlas s činností jednatele podle odstavce 1 do jednoho měsíce ode dne, kdy na ni byl jednatelem upozorněn.
- (3) Společenská smlouva může se souhlasem všech společníků určit další omezení činnosti jednatele.
- (4) Společenská smlouva může určit, v jakém rozsahu se zákaz konkurence vztahuje také na společníky.

Povinnosti v souvislosti s kmenovými listy

- Povinnost odevzdat kmenový list(-y) - § 152 ZOK
- Povinnost strpět prohlášení kmenových listů za neplatné, pokud nebudou odevzdány (§152/3), právo na upozornění výzvou (§ 152/2)
- Právo na informaci o záměru prodeje nově vydaných kmenových listů (bývalým společníkům, jejichž listy byly prohlášeny za neplatné)-§153/2
- Povinnost strpět prodej nově vydaných kmenových listů (vydané za ty, které měly být vrácené) - § 153/1
- Povinnost společníka nahradit společnosti náklady spojené s prohlášením KL za neplatné a s vydáním nových KL-§153/3
- Povinnost strpět započtení pohledávek (náklady společnosti s p.z.n.+vydáním KL proti vypoř.podílu společníka)-§154/1
- Právo společníka na výplatu rozdílu - §154/2

Právo na informace (§§ 155-156 ZOK)

- Právo každého společníka – na valné hromadě i mimo ni
- Složky: 1) Právo na informace (v užším smyslu), 2) nahlížení do dokladů společnosti, 3) kontrolovat údaje v dokladech, 4) ev. další práva určená společenskou smlouvou, 5) právo nechat se zastoupit (ZOK nezná omezení zástupce – daňový poradce, jako OBZ).
- Realizace práva pomocí zástupce – je-li zavázán povinností mlčenlivosti alespoň ve stejném rozsahu jako společník a tuto skutečnost doloží (společnosti)

Právo na informace – odmítnutí (§156ZOK)

- (1) Jednatelé mohou poskytnutí informace podle § 155 zcela nebo zčásti odmítnout jen tehdy, pokud
- a) jde o utajovanou informaci podle jiného právního předpisu,
- b) je požadovaná informace veřejně dostupná.- **srov. povinnost zřídit a udržovat internetové stránky společnosti**
- (2) V případě sporu rozhodne na návrh společníka o tom, zda je společnost povinna informaci poskytnout, soud; k právu uplatněnému po uplynutí 1 měsíce ode dne oznámení o odmítnutí poskytnutí informace se nepřihlíží.
- (3) Po dobu řízení podle odstavce 2 neběží promlčecí lhůta pro uplatnění práv, která jsou na požadovaných vysvětleních závislá.

Společnická žaloba (§157-160ZOK)

- (1) Každý společník je oprávněn domáhat se za společnost náhrady újmy proti jednání nebo splnění jeho případné povinnosti plynoucí z dohody podle § 53 odst. 3 a v těchto řízeních společnost zastupovat; to platí obdobně pro následný výkon rozhodnutí.
- (2) Společník nemá právo domáhat se náhrady újmy proti jednání podle odstavce 1 tehdy, bylo-li o ní rozhodnuto podle § 53 odst. 3, ledaže ten, kdo újmu společnosti způsobil, je jejím jediným společníkem nebo osobou, která ji ovládá.
- (3) Společnickou žalobu lze podat také,
 - a) způsobí-li společnosti újmu člen dozorčí rady, byla-li zřízena,
 - b) způsobí-li společnosti újmu vlivná osoba,
 - c) pro uplatnění práva společníka domáhat se za společnost splnění vkladové povinnosti proti společníkovi, který je v prodlení s jejím plněním, nebo
 - d) pro uplatnění práva společnosti na vyloučení společníka ze společnosti soudem pro neplnění vkladové povinnosti.
- (4) Jednatel, členem dozorčí rady nebo vlivnou osobou se pro potřeby společnické žaloby rozumí také ten, kdo v takovéto pozici již není, ale byl v ní v době vzniku újmy, jejíž náhrada je po něm společností zastoupenou společníkem požadována.

Společnická žaloba – postup před žalobou

- § 158: Před uplatněním práva podle § 157 vůči jednání informuje společník písemně o svém záměru dozorčí radu, byla-li zřízena.
- § 159: Pokud informovaný orgán neuplatní u soudu právo, které za společnost hodlá uplatnit společník, bez zbytečného odkladu po doručení informace podle § 158, může společník toto právo uplatnit za společnost sám.
- § 160: Přestane-li být společník, který společnickou žalobu podal, společníkem, zastupuje v řízení společnost jeho právní nástupce.

Právo na podíl na zisku (§161 ZOK)

- Podíl na zisku § 161 ZOK
- (1) Společníci se podílejí na zisku určeném valnou hromadou k rozdělení mezi společníky v poměru svých podílů, ledaže společenská smlouva určí jinak. Neurčí-li společenská smlouva nebo valná hromada jinak, vyplácí se podíl na zisku v penězích.
- (2) Společnost vyplácí podíl na zisku na své náklady a nebezpečí na adresu společníka nebo bezhotovostním převodem na jeho účet, ledaže společenská smlouva nebo usnesení valné hromady určí jinak.
- (3) U podílů, se kterými je spojen pevný podíl na zisku, se usnesení valné hromady o rozdělení podílů na zisku nevyžaduje. Pevný podíl na zisku je splatný do 3 měsíců od schválení účetní závěrky, z níž právo na podíl na zisku vyplývá.
- (4) Částka k rozdělení mezi společníky nesmí překročit výši hospodářského výsledku posledního skončeného účetního období zvýšenou o nerozdělený zisk z předchozích období a sníženou o ztráty z předchozích období a o přírůstek do rezervních a jiných fondů v souladu s tímto zákonem a společenskou smlouvou.

Právo podílet se na správě SRO (na řízení a kontrole SRO)

- Společníci -> VH, přímý výkon (rozh.mimo valnou hromadu, dohoda společníků), hlasování
- ObZ (disp) 1 hlas=1.000,-Kč, SS může upravit odlišně (a to i nerovnoměrně)
- Obsah: Pokyny (usnesení)
- Kontrola společnosti – DR, dále každý individuálně
- Zastoupení možné (účetní, daňový poradce, advokát, znalec ...)
- Právo na zpřístupnění obch.tajemství (SS SRO, stanovy, rozh.VH)
- *Nemá však neomezené právo přístupu do sídla společnosti (srov. Dvořák T.: SRO, NS SR 4 Obo 122/2000))*

...

Katalog práv společníka:

- Být pozván na VH s dostatečným předstihem, podklady dostupné (event. s dodržáním předepsaného postupu – např. fúze ...)
- Být chráněn
- Korum
- Hlasování
- Návrhy, protinávrrhy, stanoviska
- Pr. na zápis z jednání VH
- Pr. podat žalobu o neplatnost usnesení

Právo podílet se na řízení (§167 ZOK)

- §167/1: (1) Společníci vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti na valné hromadě nebo mimo ni.
- Volitelně: Společenská smlouva může upravovat **hlasování pomocí technických prostředků (vč.možnosti korespondenčního hlasování)**
- Právo účasti na VH – osobně nebo v zastoupení (§168) – písemná, na jednu nebo více VH
- Povinnost zástupce oznámit skutečnosti významné pro rozhodování společníka (potenciální střet zájmů)
- Usnášeníschopnost: § 169/1 *Neurčí-li společenská smlouva jinak, je valná hromada schopná se usnášet, jsou-li přítomni společníci, kteří mají alespoň polovinu všech hlasů.*
- Hlasování - hlasy dle SS, jinak 1 hlas na 1 Kč
- Sistace hlasovacího práva (povinnost strpět) - § 169/3

Hlasování, prostá a kvalifikovaná většina, notář.zápis

- § 170: Valná hromada rozhoduje prostou většinou hlasů přítomných společníků, ledaže společenská smlouva určí jinak.
- § 171 [kvalifikovaná většina]
- (1) Souhlas alespoň dvoutřetinové většiny hlasů všech společníků se vyžaduje
 - a) k přijetí rozhodnutí o změně obsahu společenské smlouvy,
 - b) k rozhodnutí, jehož důsledkem se mění společenská smlouva,
 - c) k rozhodnutí o připuštění nepeněžitěho vkladu či o možnosti započtení peněžitě pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splnění vkladové povinnosti, a
 - d) k rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací.
- (2) K přijetí rozhodnutí o změně společenské smlouvy, kterým se zasahuje do práv nebo povinností pouze některých společníků, se vyžaduje jejich souhlas. Zasahuje-li se změnou společenské smlouvy do práv a povinností všech společníků, vyžaduje se souhlas všech společníků.
- § 172 [notářský zápis]
- (1) Rozhodnutí valné hromady o skutečnostech podle § 171 odst. 1 a o dalších skutečnostech, jejichž účinky nastávají až zápisem do obchodního rejstříku, se osvědčuje veřejnou listinou.
- (2) Obsahem veřejné listiny je také schválený text změny společenské smlouvy, je-li měněna, a jmenovitě uvedení společníků, kteří pro změnu hlasovali.

Dohlasování

- §174
- (1) Neurčí-li společenská smlouva jinak, může společník nepřítomný na jednání valné hromady dodatečně písemně vykonat své hlasovací právo, a to nejdéle do 7 dnů ode dne konání valné hromady. – Rozdíl oproti ObZ – dle ZOK lze toto právo vyloučit
- (2) Hlasuje-li společník postupem podle odstavce 1, platí, že byl při projednávání této záležitosti na valné hromadě přítomen.
- (3) Ustanovení § 175 odst. 3 a § 177 se použijí obdobně. - forma právního jednání společníka (veřejnou listinou) – pokud rozhodnutí VH musí být osvědčeno veřejnou listinou (NZ). Následné oznámení BZO po přijetí

Sistace hlasovacího práva (§§ 169/3 + 173)

- §169/3 ZOK: (3) Při posuzování schopnosti valné hromady se usnášet se nepřihlíží k hlasům společníků, kteří nemohou vykonávat hlasovací právo.
- § 173 ZOK
- (1) Společník nevykonává hlasovací právo, jestliže
 - a) valná hromada rozhoduje o jeho nepeněžitém vkladu,
 - b) valná hromada rozhoduje o jeho vyloučení nebo o podání návrhu na jeho vyloučení soudem,
 - c) valná hromada rozhoduje o tom, zda jemu nebo osobě, s níž jedná ve shodě, má být prominuto splnění povinnosti, anebo zda má být odvolán z funkce člena orgánu společnosti pro porušení povinností při výkonu funkce, nebo
 - d) je v prodlení s plněním vkladové povinnosti nebo se splněním příplatkové povinnosti, a to v rozsahu prodlení.
- (2) Zákaz výkonu hlasovacích práv neplatí v případě, že všichni společníci jednají ve shodě.

Rozhodování Per rollam

- Rozhodování per rollam
- § 175: (1) Nevyloučí-li společenská smlouva rozhodování mimo valnou hromadu (dále také jen „rozhodování per rollam“), zašle osoba oprávněná svolat valnou hromadu návrh rozhodnutí na adresu uvedenou v seznamu společníků nebo jiným způsobem určeným společenskou smlouvou.
- (2) Návrh rozhodnutí obsahuje také
 - a) lhůtu pro doručení vyjádření společníka, určenou společenskou smlouvou, jinak 15 dnů; pro začátek jejího běhu je rozhodně doručení návrhu společníkovi,
 - b) podklady potřebné pro jeho přijetí a
 - c) další údaje, určí-li tak společenská smlouva.
- (3) Vyžaduje-li tento zákon, aby rozhodnutí valné hromady bylo osvědčeno veřejnou listinou, uvede se ve vyjádření společníka i obsah návrhu rozhodnutí valné hromady, jehož se vyjádření týká; podpis na vyjádření musí být úředně ověřen.
- § 176: (1) Nedoručí-li společník ve lhůtě podle § 175 odst. 2 písm. a) osobě oprávněné ke svolání valné hromady souhlas s návrhem usnesení, platí, že s návrhem nesouhlasí.
- (2) Většina se počítá z celkového počtu hlasů všech společníků.
- § 177: Rozhodnutí podle § 175 a 176 ošetně dne jeho přijetí oznámí společnost nebo osoba oprávněná svolat valnou hromadu všem společníkům bez zbytečného odkladu ode dne jeho přijetí.

Práva na svolání valné hromady (ev.svolat VH)

- § 181/1 – právo na svolání VH podle ZOK a společenské smlouvy (nejméně 1x ročně)
- §181/2 – řádná účetní závěrka do 6 měsíců od ukončení účetního období
- §182: Jednatel svolá jednání valné hromady bez zbytečného odkladu poté, co zjistí, že společnosti hrozí úpadek podle jiného právního předpisu, nebo z jiných vážných důvodů, zejména je-li ohrožen cíl sledovaný společností, a navrhne valné hromadě zrušení společnosti nebo přijetí jiného vhodného opatření, ledaže jiný právní předpis stanoví jinak.
- § 183: V případě, že společnost **nemá jednatele nebo jednatele dlouhodobě neplní své povinnosti**, svolá valnou hromadu kterýkoliv společník. Vyžadují-li to zájmy společnosti, svolá valnou hromadu dozorčí rada, je-li zřízena.
- §184/3: Právo vzdát se práva na včasné svolání VH
- § 185: Záležitosti neuvedené v pozvánce lze projednat jen tehdy, jsou-li přítomni a souhlasí-li s jejich projednáním všichni společníci.
- §186: Doba a místo jednání valné hromady nesmí nepřiměřeně omezovat právo společníka účastnit se valné hromady.
- §187: (1) Společník nebo společníci, jejichž vklady dosahují alespoň 10 % základního kapitálu nebo 10% podíl na hlasovacích právech (dále jen „kvalifikovaný společník“), mohou požádat jednatele, aby svolal valnou hromadu k projednání jimi navržených záležitostí.
- (2) Jestliže valná hromada není svolána do 1 měsíce ode dne doručení žádosti a nekoná se v přiměřené lhůtě, je ji kvalifikovaný společník oprávněn svolat sám; ustanovení § 184 až 186 se použijí obdobně. Náklady spojené se svoláním valné hromady nese společnost, ledaže bylo svolání zjevně neopodstatněné.

Práva na svolání valné hromady (ev.svolat VH)

- **Právo kvalifikovaného společníka**
- §187: (1) Společník nebo společníci, jejichž vklady dosahují alespoň 10 % základního kapitálu nebo 10% podíl na hlasovacích právech (dále jen „kvalifikovaný společník“), mohou požádat jednatele, aby svolal valnou hromadu k projednání jimi navržených záležitostí.
- (2) Jestliže valná hromada není svolána do 1 měsíce ode dne doručení žádosti a nekoná se v přiměřené lhůtě, je ji kvalifikovaný společník oprávněn svolat sám; ustanovení § 184 až 186 se použijí obdobně. Náklady spojené se svoláním valné hromady nese společnost, ledaže bylo svolání zjevně neopodstatněné.
- **Právo na stejnopis zápisu z valné hromady**
- § 188/3: Zapisovatel vyhotoví zápis z jednání valné hromady do 15 dnů ode dne jejího ukončení a bez zbytečného odkladu ho na náklady společnosti zašle všem společníkům; zápis podepisuje předseda valné hromady nebo svolavatel, nebyl-li předseda zvolen, a zapisovatel.

Právo dovolat se neplatnosti usnesení VH

§ 191

(1) Každý společník, jednatel, člen dozorčí rady, je-li zřízena, nebo likvidátor se může v mezích tohoto ustanovení dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady podle ustanovení občanského zákoníku o neplatnosti usnesení členské schůze spolku pro rozpor s právními předpisy nebo společenskou smlouvou. Bylo-li rozhodnuto mimo valnou hromadu nebo bylo-li rozhodnutí valné hromady přijato dodatečně, právo podat návrh zanikne uplynutím 3 měsíců ode dne, kdy se návrhatele dozvěděl nebo mohl dozvědět o přijetí rozhodnutí podle § 174 odst. 3 nebo § 177, nejdéle však uplynutím 1 roku od přijetí tohoto rozhodnutí. Totéž platí, rozhodl-li v působnosti valné hromady jediný společník.

(2) Důvodem neplatnosti usnesení valné hromady je i rozpor tohoto usnesení s dobrými mravy.

§ 192: (1) Nebylo-li právo podle § 191 uplatněno v zákonné lhůtě, případně nebylo-li návrhu na vyslovení neplatnosti vyhověno, nelze platnost usnesení valné hromady již přezkoumávat, ledaže jiný právní předpis stanoví jinak.

(2) Neplatnosti usnesení valné hromady se společník nemůže dovolávat, nebyl-li proti usnesení valné hromady podán protest, ledaže nebyl podaný protest zapsán chybou zapisovatele nebo předsedy valné hromady nebo návrhatele nebyl na valné hromadě přítomen, případně důvody pro neplatnost usnesení valné hromady nebylo možné na této valné hromadě zjistit. (3) Je-li sporné, zda byl protest podán, má se za to, že podán byl.

§ 193: (1) Neplatnosti rozhodnutí jiných orgánů společnosti se mohou osoby podle § 191 dovolávat pouze tehdy, byla-li tato rozhodnutí činěna v působnosti valné hromady; ustanovení § 191 a 192 se použijí přiměřeně.

(2) Porušila-li společnost při svolání valné hromady nebo v jejím průběhu právo společníka závažným způsobem, má společník právo na přiměřené zastoupení podle ustanovení občanského zákoníku upravujícího právo člena spolku na přiměřené zastoupení.

Právo na převod obchodního podílu

- Právo na převod obch. podílu je vždy vázáno na podmínky
- Převod na jiného společníka: 1) nevylučuje SS, 2) souhlas VH
- Převod na třetí osobu: 1) musí připouštět SS. Fakultativně SS může vázat převod i souhlasem VH

ZOK: Právo na převod obchodního podílu

- § 207: (1) Každý společník může svůj podíl převést na jiného společníka.
- (2) Podmíní-li společenská smlouva převod podílu podle odstavce 1 souhlasem některého z orgánů společnosti a není-li souhlas udělen do 6 měsíců ode dne uzavření smlouvy o převodu, nastávají tyto účinky, jako při odstoupení od smlouvy, ledaže je ve smlouvě o převodu určeno jinak. Smlouva o převodu podílu nenabude účinnosti dříve, než bude souhlas udělen.
- (3) Není-li orgán podle odstavce 2 činný nebo neudělí-li souhlas bez udání důvodu, může společník po zániku smlouvy podle odstavce 2 vystoupit ze společnosti; ustanovení § 164 se použije obdobně. Vystoupit ze společnosti lze do 1 měsíce ode dne zániku smlouvy podle odstavce 2, jinak se k vystoupení nepřihlíží.
- § 208: (1) Neurčí-li společenská smlouva jinak, může společník převést podíl na osobu, která není společníkem, jen se souhlasem valné hromady. Smlouva o převodu podílu nenabude účinnosti dříve, než bude souhlas udělen.
- (2) Není-li souhlas udělen do 6 měsíců ode dne uzavření smlouvy o převodu, nastávají tyto účinky, jako při odstoupení od smlouvy, ledaže je ve smlouvě o převodu určeno jinak.

OBZ:Právo na podíl na zisku SRO

právo a nárok

- Nárok vznikne při splnění všech podmínek dle ObZ
- 1) Dosažení zisku SRO (nelze dělit, když je SRO ve ztrátě, účetní závěrka). Schválení závěrky, zdanění příjmu SRO
- 2) Odvod do rezervního fondu, příp.dalších fondů
- 3) Nelze použít prostředky ze základního kapitálu dle stavu zápisu v OR

...OBZ:Právo na podíl na zisku SRO

- 4) Dodržení podmínek dle § 65a (účetně odepsané zřizovací výdaje, pokud byly vykazovány jako dlouhodobý majetek. Odpis do 5 let od vzniku SRO)
- 5) Vlastní kapitál SRO nesmí být nižší nebo by nesměl po rozdělení být nižší než ZK SRO zvýšený o hodnotu splacených vkladů (zvýšování) a nerozdělitelnou část rez.fondu
- 6) Nelze dělit zisk, pokud není uhrazena ztráta z předchozích let
- 7) Zálohy na podíly na zisku jsou zakázány

OBZ:Rozdělování zisku

- Splnění zákonných podmínek
- Návrh jednatelů
- Rozhodnutí VH (VH není vázána návrhem jednatelů), může nerozhodnout, může rozhodnout, že nerozděluje ...
- Zisk nebo ztráta jsou skutečnosti objektivně dané (výsledek z účetnictví)
- Tantiéma (podíl na zisku, odměna za výkon funkce členům orgánů) – nárok může plynout ze SS, rozhodnutí VH, smlouvy o výkonu funkce
- *Příklad VH rozhodne, že z rozdělitelného zisku 2 mil Kč rozdělí jen 1 mil Kč, zbytek ponechá jako nerozdělený do příštích let*

OBZ:Kolik konkrétnímu společníku

- Podle vzájemných poměrů obchodních podílů všech společníků, případně přednostně podle odchýlného pravidla ve společenské smlouvě
- Zákaz *societas leontina*
- Pokud SRO má vlastní obchodní podíl, nepřipadá na něj podíl na zisku (srov. § 120/2 ObZ – SRO není oprávněna vykonávat p/p společníka s tímto podílem spojená)

Podíl na zisku přijatý v rozporu se zákonem nebo smlouvou

- Povinnost společníka podíl na zisku vrátit
- Zákonné ručení (solidární) všech jednatelů, kt. souhlasili s výplatou

Usnesení VH

- Konkrétní, dostatečně určité
- Musí obsahovat alespoň částku „kolik k rozdělení“
- Dále procenta, zlomky atd.
- Přijetím usnesení postupem dle zákona a smlouvy se stává nárok nepodmíněným, nelze revokovat
- Společník se následně může i svého podílu vzdát

Splatnost (vznik práva na podíl na zisku)

- Dnem rozhodnutí VH o rozdělení zisku
- Lhůta do 3 měsíců ode dne rozhodnutí (*dispozitivní charakter lhůty*)
- Jinou lhůtu může stanovit SS, stanovy nebo rozhodnutí VH
- Lhůta ve prospěch společnosti – SRO může vyplatit i dříve (ale vždy až po rozhodnutí VH)

Přednostní právo na účasti na zvyšování ZK

- § 143 – převzetím závazku ke zvýšení vkladu

Právo na vypořádání

- Vypořádací podíl a právo na něj
- Podíl na likvidačním zůstatku a právo na něj

Vypořádací podíl

- Zánik účasti společníka na společnosti za jejího dalšího trvání jiným způsobem než převodem či přechodem obchodního podílu

Kdy vzniká uvolněný obchodní podíl

- Vyloučení společníka společností pro nesplnění vkladové povinnosti (**kaduční řízení**)
- Rozhodnutí soudu o vyloučení společníka pro závažné porušení povinností
- Rozhodnutí soudu o ukončení členství společníka na jeho návrh
- Nedošlo k přechodu podílu na právního nástupce
- Ukončení účasti dohodou dle § 149a
- Zánik účasti prohlášením konkursu na majetek společníka
- Postih podílu výkonem rozhodnutí nebo exekucí
- Výpověď účasti společníkem (jen ve společnostech vzniklých v důsledku rozdělení nebo transformací (změnou právní formy))

Výpočet výše vypořádacího podílu

- Z vlastního kapitálu společnosti k rozhodnému dni zániku členství dle řádné, mimořádné nebo mezitimní účetní závěrky (sestavuje se k tomuto dni)
- SS může stanovit, že se vypočte z čistého obchodního majetku. ČOM se stanoví znaleckým posudkem (o znalci obdobně §59)

Splatnost

- Vklad zcela splacený (§ 113/5,6 – zcizení, snížení ZK nebo poměrné převzetí ostatními společníky za úplatu ve výši vyp.podílu). Lhůta 6 měsíců od zániku členství
- Vklad nesplacený zcela BZO po splacení vkladu
- SS může lhůtu prodloužit, ale ne neúměrně (*jud. 10 let je neúměrně dlouhá doba*)
- Promlčení nároku na vypořádací podíl = 4 roky od splatnosti

Výplata vypořádacího podílu

- Vyplácí se v penězích, ledaže ze SS plyne jiný způsob vypořádání (*naturální vypořádání, např. převodem vlastnictví*)

Vypořádání a SJM

- Podíl před vznikem manželství =
- SJM dle OZ, majetek částečně použit na pořízení podílu =
- Prostředky z výlučného majetku =
- Vypořádání do výlučného majetku
- Celý vypořádací podíl do SJM
- Do výlučného majetku

Právo na ochranu před ... snížením hodnoty společnosti

- Zákaz konkurence
- Opatření proti konfliktu zájmů
- Stanovený postup pro fúzi a prodej/nájem podniku
- Informace předem, znalecká zpráva, uložení návrhu do sbírky listin, lhůty, hlasování kvalifikovanou většinou, o rozhodnutí NZ

Právo na přechod obchodního podílu

- Zánikem PO společníka přechází, pokud SS přechod nevyklučuje (*vypořádání*)
- Podíl v SRO se dědí, nevyklučuje-li dědění SS. Dědic se může domáhat u soudu zrušení účasti

ZOK: Právo na přechod obchodního podílu

- § 211: Dědění podílu
- (1) Dědic se může domáhat zrušení své účasti ve společnosti soudem, jestliže jsou dány důvody, pro které na něm nelze spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval; k právu uplatněnému po 3 měsících od právní moci usnesení soudu o dědictví se nepřihlíží.
- (2) Dědic, který se domáhá zrušení své účasti ve společnosti soudem, se nesmí podílet na činnosti společnosti, ani když takovou povinnost určuje společenská smlouva, ledaže se s ostatními společníky dohodne písemně jinak.
- (3) Účast dědice ve společnosti nelze zrušit, jedná-li se o jediného společníka.

Právo na rozdělení podílu

- Zásada: 1 společník = 1 podíl
- Podíl může být rozdělen jen při převodu či přechodu
- Musí být vždy se souhlasem VH
- SS může rozdělení podílu vyloučit (tzn. odebere VH pravomoc rozhodnout)

Právo na zastavení obchodního podílu

- § 117a
- Pokud lze podíl převádět jen se souhlasem VH, tak i zastavení možné jen se souhlasem VH
- Za trvání zástavního práva není možné podíl opětovně zastavit

Minoritní práva

- Společníku samostatně nebo skupině jednající ve shodě
- Hlasy dosahují 10% = žádat svolání valné hromady
- Pokud jim SRO nevyhoví do 1 měsíce, mohou svolat sami
- *Kterýkoliv společník může sám svolat VH, pokud SRO nemá jednatele*

Právo na ukončení členství v SRO

- Velmi omezené
- § 148/1 – právo společníka navrhnout, aby soud zrušil jeho účast, nelze-li spravedlivě požadovat, aby setrval
- § 149 – pr na ochranu před vyloučením soudem (návrh SRO, se souhlasem společníků, jejichž vklady představují alespoň 1/2 ZK. Porušování povinnosti, písemné upozornění na možnost vyloučení s výzvou k plnění. Závažné porušování)
- § 149a dohoda o ukončení účasti

Povinnost loajality

- Zákaz zneužití většiny i menšiny hlasů
- Zákaz jakéhokoliv jednání, jehož cílem je znevýhodnění některého ze společníků
- Samotný princip loajality (srov. NS 29 Odo 387/2006: *Jednou ze zásad, kterými se řídí obchodní zákoník je princip loajality. Za použití tohoto principu lze dovodit, že jednou z povinností společníka při převodu obchodního podílu je, aby tímto převodem neúměrně a neodůvodněně neohrozil další činnost a existenci společnosti.*)
- Povinnost osobní účasti (výkony) může založit SS. ObZ upravuje u dědění podílu (na dědici však tuto účast nelze nikdy požadovat – srov. § 116)
